

De Karmeliet

De Karmeliet

Thijs Rutten

Schrijver: Thijs Rutten
Coverontwerp: Thijs Rutten
ISBN: 9789402135220
© 2015 Thijs Rutten

Hoofdstuk I

Tegen het vallen van de avond treft een bliksemschicht de koepel van de Sint Pieter.

‘Zag je dat?’

‘Alsof het niet al erg genoeg is.’

De meest krankzinnige speculaties over een diepere betekenis van het fenomeen doen de ronde onder de inwoners van de Stad. Videobeelden van het natuurverschijnsel gaan de hele wereld over.

Een katholiek tv-station in Zuid-Amerika maakt als eerste gewag van ‘de toorn van God’.

‘Dit kan geen toeval zijn,’ schreeuwt de nieuwslezer in de camera, ‘juist nu, terwijl de paus op het punt staat zijn abdicatie aan de wereld bekend te maken.’

Het belang van het nieuws gaat verloren in de hysterie van het journaal.

Vroeg in de ochtend hebben Benjamin en Marc-Antoine Rome verlaten. Voorlopig logeren ze bij Benjamins ouders in New York. Beide mannen zijn broeder karmeliet.

‘Benjamin, wat wil je dat ik hiermee doe?’, roept Marc-Antoine vanuit de badkamer. Alleen zijn rechterarm steekt buiten de deur. Hij zwaait met Benjamins zwarte shirt. Het priesterboord is eraan bevestigd. ‘Volgens mij zit er sperma op.’

‘Gooi maar bij het wasgoed. Mijn moeder merkt het niet. Ze weet niet dat ik homo ben. ‘Knoop eerst het boord eraf.’

Marc-Antoine loopt de kamer in. De priester gooit zich bovenop Benjamin. Het bed stuitert.

‘Lieve, lieve Benjamin. Wat ben je mooi.’

De jongere broeder giert het uit.

‘Mag het geluid van de t.v. iets harder? Nog even, dan verschijnt de Heilige Vader op het balkon.’

Dat de bovenstaande scène zich op deze manier heeft afgespeeld, kan ik niet met zekerheid zeggen, want Marc-Antoine en Benjamin hebben, voordat ze afreisden naar New York, het contact met mij verbroken, maar ik ben er van overtuigd dat Benjamin zich in zijn moeder vergist, als hij denkt dat zij niet van zijn homoseksualiteit op de hoogte is.

Meen dus niet dat de vrouw blij was, toen Benjamin haar vertelde dat Marc-Antoine hem zou vergezellen. Voordat je het weet gooit ze de broeder het huis uit.

Ik hoop maar dat ze dat doet.

In het jaar dat voorafging aan het aftreden van de paus woonde ik in Rome voor verdere studie en het doen van onderzoek.

Nu ik terug in Nederland ben, wil ik proberen zo waarheidsgetrouw mogelijk niet alleen de gebeurtenissen van dat ene jaar te vertellen, maar ook de lange geschiedenis die er aan vooraf is gegaan.

Veel van wat ik opschrijf heb ik achteraf gereconstrueerd. Laat dat duidelijk zijn.

‘Ga jij nou maar naar Rome.’ Aan het woord is Albert Dekker, mijn hoogleraar Bijbelexegese. ‘Hier valt voor jou niets meer te leren.’

Dit gesprek vormt het begin van het verhaal.

Wanneer ik eraan terugdenk, moet het tijdstip waarop het heeft plaatsgevonden ongeveer samenvallen met het moment waarop Benjamin in Rome de term *Venerabilis* googelt.

Met zo’n alledaagse handeling op zijn iPad brengt de jonge monnik de hele zaak aan het rollen.

Hoe dat precies in zijn werk is gegaan, weet ik niet, maar ik stel me voor dat zich de volgende scène heeft afgespeeld.

Benjamin is eindelijk alleen op zijn cel. Hij vermoedt dat *Venerabilis* de naam van een website voor homoseksuele priesters is.

Broeder Benjamin is op de Filippijnen geboren en heeft de Amerikaanse nationaliteit. Hij is afkomstig uit New York, waar zijn adoptieouders wonen. Sinds enkele maanden woont hij in Rome.

Na de gezamenlijke middagmaaltijd in de refter staat Benjamin nagenoeg gedachteloos te bladeren in het nieuwsblad van het Vaticaan, de *Osservatore Romano*. Hij bevindt zich ietwat afgezonderd van de anderen in het halletje voor de lift, waar broeder Tiberio dagelijks de krant op de leestafel ververst. Een beetje geïrriteerd is Benjamin wel, want Tiberio met wie hij tegenwoordig om de spijsvertering te bevorderen vaker oploopt na de maaltijd, blijft naar zijn smaak in een te lang gesprek met de prior verwickeld.

Benjamin weet zich deze dagen tot Tiberio veroordeeld, omdat zijn medestudenten hier in het klooster hem sinds enkele weken demonstratief links laten liggen.

Benjamin voelt zich door alles en iedereen in de steek gelaten en weet zich met zijn figuur geen raad. Dan valt zijn oog bij toeval op de vetgedrukte kop *Fraternità omosensibile di sacerdoti cattolici romani*, wat vrij vertaald betekent 'broederschap van homofiele priesters'.

Zijn gebrekkige Italiaans blijft hem parten spelen. Daarom vormt hij met zijn lippen de woorden en spreekt ze zachtjes uit, zodat hij ze aan de klank gemakkelijker kan herkennen. Benjamin kijkt schichtig om zich heen, maar niemand van de medebroeders is in de buurt. Opgelucht blijft hij de Italiaanse woorden voor zich uit murmelen. Na enig gepuzzel blijkt het een column van de hand van de sterverslaggever van de krant te zijn. Benjamin meent eruit op te kunnen maken dat het om een site gaat, die beheerd en bezocht wordt door wat de journalist aanduidt als een 'schimmige broederschap van homofiele katholieke priesters'.

'Afgezien van de spaarzame nieuwsbulletins,' leest Benjamin, 'hebben we hier in werkelijkheid te maken met een datingsite voor homofielen, waarop homofiele priesters elkaar vinden voor seksueel contact, maar waar ook niet-priesters contact kunnen leggen met homofiele priesters, of omgekeerd.'

Benjamin verkeert in verwarring. Tegelijkertijd is hij opgewonden over de onverwachte vondst. Hij weet niet goed wat te doen, maar prent zich de naam van de site stevig in, want die zal hopelijk een einde aan zijn onvrijwillige eenzaamheid maken. Natuurlijk zegt hij niets tegen broeder Tiberio die, voor zover hij weet, in deze dingen conservatief is.

Als hij de deur van de kloostercel achter zich heeft gesloten, logt hij in op de site die - hoe cynisch kan een mens zijn - een afbeelding van de Sint Pieter als achtergrond gebruikt.

Benjamin gebruikt niet zijn eigen naam. Hij verzint een pseudoniem. Hij noemt zichzelf *Ciggy*. Dat is een indirecte verwijzing, niet per se naar het bekende sigarettenmerk, maar vooral naar de wijk 'Peter Stuyvesant' in New York, waar hij is opgegroeid en waar zijn ouders hun reusachtige appartement bewonen.

Benjamin typt:

'Hallo, ik woon in Rome, ben 23 jaar en priester en op zoek naar gelijkgestemde priesters.'

Verrast door zijn allereerste initiatief op homo-erotisch gebied en nog maar nauwelijks van de schrik bekomen, ontvangt Benjamin een reactie van de andere kant.

'Hallo Ciggy - hier heeft de schrijver in de tekst een *smiley* tussengevoegd -, ik ben 63 jaar oud en ik ben gedurende mijn leven intensief bevriend geweest met verschillende priesters die een belangrijke rol hebben gespeeld in mijn geestelijke, persoonlijke en seksuele leven. Ik zou graag in contact met je willen komen en nogmaals deze gevoelens beleven, dit keer met jou.'

De man laat een postscriptum volgen.

‘Ik ben leraar in Milaan en ik garandeer je dat ik discreet met je reactie om zal gaan.’

Benjamin besluit niet op deze mail te reageren. Ook de tekst: ‘Ciao, ik ben een priester van 50 en ik ben op zoek naar homoseksuele priesters in Rome’, vindt geen genade vanwege de leeftijd van de schrijver en diens gebruik van het meervoud ‘priesters’.

Met Achilleo daarentegen, die een jeugdige ex-seminarist beweert te zijn en schrijft dat hij graag in contact wil komen met een jonge priester in Rome, gaat hij een private chatroom binnen, op Achilleo’s gretige aandringen en terwijl hij nauwkeurig diens aanwijzingen volgt.

Benjamin die zich ondanks het anonieme karakter van de chatroom niet op zijn gemak voelt en zich naakt en voor Jan en alleman zichtbaar waant, beperkt zich tot een leugenachtig rondje ‘stel-jezelf-kort-voor’. Dat is eigenlijk niet vreemd, want hij heeft in feite weinig te melden. Benjamin heeft op dit terrein amper iets meegemaakt. Hij begrijpt soms niet eens waar zijn gesprekspartner het over heeft. Die wekt de indruk al langer met dit bijltje te hakken. De man blijft alsmaar aandringen en informeren naar Benjamins voor- en afkeuren. Zelfs op de nadrukkelijk herhaalde vraag: ‘Ben je nu *bottom* of *top*?’ weet Benjamin geen antwoord te geven. Ook onder homo’s heb je blijkbaar rangen en standen. Benjamin valt in de categorie ‘moet nog veel leren.’

Er wordt op de celdeur geklopt. Geschrokken logt Benjamin uit.

Enkele weken later zijn in Nederland de voorbereidingen voor mijn reis afgerond.

Er hebben zich blauwe kringen van uitputting onder Niels’ ogen gevormd.

‘Waarom per se Rome? Waarom een heel jaar? Wil je op deze omslachtige manier de relatie beëindigen? Je kunt het me ook in mijn gezicht zeggen.’

Ik ben gespannen en vermoeid.

'Hoe vaak hebben we deze kwestie de laatste dagen al niet besproken?'

Mijn blik dwaalt in de richting van de deur. Ik zoek naar een manier om de dreigende ruzie te voorkomen. Het liefst wil ik zonder kleerscheuren verdwijnen. Ik wil weg uit dit appartement dat me de laatste tijd zo benauwt. Met elk conflict slaan we diepere wonden bij elkaar.

'Laten we niet steeds opnieuw dezelfde discussie voeren.'

Ik probeer rustig te blijven. Niels houdt aan.

'Ik hoor geen enkele emotie in jouw stem.'

'Steeds datzelfde afgezaagde verwijt.' Ik schrik van de hardheid in mijn stem. 'Wat ik voor jou voel doet er weinig toe.'

'Fijn.'

'Als ik deze kans laat schieten, krijg ik eeuwig spijt.'

'Ik ben niet goed genoeg.'

'Daar gaat het niet om. Dat weet je best.'

Ik geef het op, loop de woonkamer uit, de gang op. Blindelings trek ik een jas van de kapstok.

'Ik heb frisse lucht nodig.'

'Loop maar weer weg.'

'Ik ga de polder in.'

'Steek je kop maar in het zand.'

'Dat probeer ik nu juist niet te doen.'

'Als je weggaat, hoef je niet meer terug te komen.'

Onder aan de trap valt de voordeur van de bovenwoning met een onbedoeld harde klap in het slot, maar eenmaal in de buitenlucht wapperen mijn haren vrolijk in de wind. Opgelucht zet ik er flink de pas in. Al gauw been ik in m'n eentje over de bandijk en na een tijdje bereik ik de overstroomde oevers van de rivier. Een enkele hardloper kruist mijn pad. Steeds verder laat ik me meevoeren door de harde vlagen van de wind, de binnenwaard in en ver daaraan voorbij. Soms kom ik onbedoeld opnieuw op de verharde weg terug. Ik loop er vanaf en kijk niet op of om.

Voor de zoveelste keer neem ik het besluit om het voorstel van mijn hoogleraar met beide handen aan te grijpen, want in mijn hart ben ik er van overtuigd dat het de enig juiste beslissing is en dat beaamt in mijn innerlijk ook de stem die me sinds jaar en dag onrustig maakt en ervoor zorgt dat ik niet zomaar verder kan.

De voortdurende huiselijke ruzies van de laatste tijd raken me tot op het bot.

Ik ben vastbesloten.

Naarmate ik me verder van de rivier verwijder, wordt de grond onder mijn voeten harder, de lucht is prikkelender en kouder, en hoewel de wind steeds stormachtiger waait en het regent dat het giet, deert alle natuurgeweld me niet. In gedachten verzonken stap ik verder.

Mijn innerlijke tweestrijd heeft zich opgelost. Haast uitzinnig hol ik door de polder, 'want,' jubelt mijn hart, 'nu ga je eindelijk je verlangen achterna.'

Nog voordat ik mijn koffers heb gepakt, beëindigt Niels de relatie.

Daags voor mijn vertrek loop ik de werkkamer van Albert Dekker binnen.

'Heeft u al bericht gehad van *Sant'Alberto*?'

'Toevallig heb ik gisteren de prior gesproken. Je bent van harte welkom in het klooster. Je verblijf is vorige week in de huisvergadering aan de orde geweest. Bijna iedereen ging akkoord.'

'Was er iemand op tegen?'

'Alleen Marc-Antoine Martin, een Canadees. Een van de residerende onderzoekers. Hoogleraar ook, en uitzonderlijk getalenteerd. Zorg dat je bij die man uit de buurt blijft.'

'Waarom?'

'Je kunt hem niet vertrouwen. Zullen we het daarbij laten? Nu moeten we enkel de financiële details nog regelen. We detacheren je en schuiven wat met geld, zodat je formeel deel kunt blijven uitmaken van de wetenschappelijke staf.'

'Realiseert de gemeenschap in Rome zich waar ze aan begint? Het is een grote stap.'

'Daar heb je gelijk in, maar ik neem aan dat jij je - tot op zekere hoogte natuurlijk - zult weten aan te passen aan de omgangsgewoonten ginds.'

In de slaapcoupé zijn drie plaatsen vrij. Tegelijk met mij stappen twee jonge vrouwen in.

'Studenten zeker?'

'Hoe weet u dat?'

Dat had de jonge conducteur met de twinkelende ogen meteen al gezien.

Het is een heel karwei om alle bagage in de krappe ruimte weg te werken, maar het lukt en nog voordat de trein zich in beweging zet, zit ik op mijn plek.

Het kost de vrolijk kletsende meisjes geen moeite om alle mogelijke informatie te ontfutselen aan het zoontje van het Italiaanse gezin dat eerder in Amsterdam op de trein is gestapt. De jongen spreekt nu eens vloeiend Nederlands, dan weer ratelt hij met niet minder rappe tong tegen zijn ouders in het Italiaans. Het kind is verrukt over de aandacht van de blondines. De reis voert naar de grootmoeder van moederszijde, die in Tribiano woont, een klein plaatsje in de buurt van Milaan.

'Mijn opa,' zegt hij op samenzweerderige toon, 'is een half jaar geleden overleden.'

De jongen pauzeert, zodat we de volle betekenis van de woorden tot ons kunnen laten doordringen, aarzelt even en werpt een blik achterom naar zijn ouders.

'En mijn oma is heel verdrietig nu.'

Zowel de man als de vrouw staren stuurs naar buiten. Ze reageren niet op het kind.

'Volgens mij hebben ze ruzie en werden ze onderbroken toen wij binnenkwamen,' fluistert een van de meisjes net iets te hard. De

ander proest het uit. 'Die twee Italianen zou ik wel eens tegen elkaar tekeer willen horen gaan.'

'Pietro,' zegt de jonge vrouw opeens in het Italiaans en ze kijkt haar medereizigers verontschuldigend, maar recht in de ogen aan - ik ben niet de enige die er van schrikt -, 'blijf in 's hemelsnaam op je eigen plek zitten. Hij is nog zo jong,' richt ze vervolgens het woord in het Nederlands tot de studentes. 'U moet hem zijn drukke gedrag niet kwalijk nemen.'

Beide meisjes krijgen een kleur.

Nog voordat zijn moeder is uitgesproken, heeft Pietro plaatsgenomen, maar het kereltje is haar vermaning binnen een mum van tijd alweer vergeten en wisselt stiekem blikken van verstandhouding uit met zijn vrouwelijke medepassagiers. Het joch is kinderlijk nieuwsgierig naar de nieuwkomers, zoveel is duidelijk, en als een van hen bemoedigend naar hem grijnst, laat hij zijn afgedwongen terughoudendheid als sneeuw voor de zon weer varen en nog voordat de trein het station van Keulen binnen rolt, is Pietro dikke maatjes met de vrouwen.

Ik veeg het zweet van mijn voorhoofd.

'De verwarming staat te hoog.'

'Dat houdt geen paard vol,' lacht een van de meisjes me toe. Ze stelt zich als Rita voor.

'Mees,' mompel ik.

Ik ben niet in de stemming voor een praatje. Nu al ben ik misselijk van de heimwee.

'Waar ga jij naartoe?'

'Naar Rome. Jullie?'

'Wij gaan naar Milaan.'

Al snel is duidelijk dat de meiden in Milaan een baantje als au pair hebben aangenomen. Het andere meisje is met haar studie gestopt en Rita neemt even een adempauze, 'want ik ben geen studiebol, daar ben ik inmiddels wel achter,' grinnikt zij. Haar vriendin knikt instemmend en lacht met Rita mee de pas gebleekte tanden bloot.

Beide meiden zijn opgewonden over het avontuur dat hun in Milaan te wachten staat.

Gelukkig heb ik een stoel aan het gangpad gereserveerd. Ik schuif nog maar eens het gordijn terug, dat alsmaar naar voren valt, in mijn gezichtsveld. Op het gangpad is het een komen en gaan van treinpassagiers.

Geërgerd volg ik met mijn ogen het mollige meisje dat ik vanaf het moment van instappen met tussenpozen van minder dan een half uur telkens opnieuw aan mijn raam voorbij zie schuifelen. Telkens weer wurmt ze zich langs de drie jongens die even verderop in het gangpad staan. De jongens zijn echter druk in gesprek en keuren haar geen blik waardig, maar zij kijkt met koeienogen naar hen op en drukt haar lijfje in het voorbijgaan uitnodigend tegen de langste van hen aan.

Pal voor me in het gangpad onttrekt een bejaarde Italiaan me het zicht. Hij heeft zich op een van de klapstoeltjes geïnstalleerd. Al vanaf het allereerste moment dat hij me hier bij het raam zag zitten, aast de man op mijn plaats. Dat begrijp ik ook zo zonder woorden wel. Ik geef geen krimp. Ik heb er tenslotte voor betaald. Ik probeer mijn lichaam zo klein mogelijk te maken. Ik trek mijn voeten diep onder me weg, want ik wil de uitbundige Rita die tegenover mij is komen zitten, niet aanraken, maar de ruimte in de coupé is te beperkt en ik verberg het hoofd in de kraag van mijn jas. Ik ruik mijn eigen zweet. Soms raak ik haast in ademnood.

Niemand merkt iets van mijn nervositeit, de beide Italianen omdat ze sowieso niet in hun medereizigers zijn geïnteresseerd, en de meiden amuseren zich kostelijk met Pietro; als de jongen eindelijk in slaap is gevallen, eisen de mobiele telefoons hun aandacht op. Om beurten houdt de een haar kleine beeldscherm giechelend voor de ogen van de ander.

‘Moet je kijken. Zie je dat?’

Ze gieren het dubbelgevouwen van de lach uit.

Hoezeer ik ook mijn best doe, ik kan het gesprek met geen mogelijkheid ontwijken, maar ik wil me niet in het geklets laten

betrekken en doe al gauw alsof ik wegdommel. Ten slotte reageer ik op geen enkel geluid.

Als Pietro slaapt en warm tegen zijn moeder aan is gekropen, geeft Rita me opzettelijk een por in de zij. Ze giechelt en houdt haar mobieltje voor mijn ogen. Ik geef geen sjoege. De twee meiden die mijn zwijgen niet anders dan als een botte afwijzing kunnen interpreteren - dat voel ik met gesloten ogen -, laten me verongelijkt links liggen.

Weggedoken in de kraag van mijn jas, overdenk ik de liefde die ik in Nederland heb achtergelaten. Bijna raak ik in paniek. Van mijn aanvankelijke enthousiasme is weinig over. Ik moet warempel mijn best doen om hier in de treincoupé niet in huilen uit te barsten.

Nadat de bedden zijn uitgekapt, breng ik de nacht half slapend, half wakend door. Ik droom over Niels die tegen me schreeuwt dat hij mijn vriend niet langer wil zijn.

Als in München in alle vroegte alle inzittenden vanuit de vochtige warmte van de trein slaperig en met stramme spieren de vrieskou in strompelen om uit en over te stappen, maak ik me uit de voeten, gegeneerd en zonder zelfs nog iemand te groeten. Ik neem mezelf door de ogen van mijn reisgenoten waar en schaam me voor mijn afwijzende houding en lompe teruggetrokkenheid. Ik hoop dat ik geen van allen ooit nog zal terugzien.

Het lot is me gunstig gezind. Zwijgend en in gedachten verzonken reis ik in mijn eentje verder in de richting van de Eeuwige Stad.

Het is een zonnige dag als ik aankom op *Stazione Termini*, het centraal station van Rome. Maart is pas begonnen. Het is de feestdag van de heilige Francesca Romana. Vandaag vier ik mijn drieëntwintigste verjaardag.

Albert Dekker, zelf ook karmeliet, en ik hebben besloten dat ik in *Sant'Alberto* zal logeren, het internationale studiehuis annex klooster van de *Orde van de Karmel*.

Voor insiders is zonder meer duidelijk dat de bijna twintig jaar oudere broeder alle beslissingen neemt. Het Nederlands Instituut in Rome vindt hij niet geschikt, omdat het grote aantal studenten daar me ongetwijfeld van het werk zal houden. Volgens de voor zijn leeftijd wat ouwelijk aandoende priester-hoogleraar is het een broeierige populatie van jonge mensen in hun prime 'en je kunt je wel voorstellen hoe het er daar aan toe gaat.'

'Maar dan ben ik de enige leek in het klooster,' sputter ik tegen.

'Dat vinden de broeders niet erg. Het bespaart ons bovendien een berg formaliteiten. Ik kan je daar gemakkelijk binnenloodsen. Financieel is deze oplossing voordelig. Ik zal de broeders tijdig waarschuwen dat je eraan komt. Ze zullen je met open armen ontvangen.

Misschien kun je in het hotel werken en een centje bijverdienen.'

'Het hotel?'

'Sinds het jubeljaar 2000 exploiteert de Orde een gedeelte van het klooster als hotel. Je zult wel zien.'

Het duurt even voordat ik een taxi te pakken krijg, maar al gauw ben ik op weg naar *Sant'Alberto*.

Het complex is een doorsnee, enorm gebouw dat door zijn architectuur opgaat in de stedelijke omgeving. Het is op de linkeroever van de Tiber gebouwd in de wijk *Prati di Castello* wat vrij vertaald 'weides van de Engelenburcht' betekent.

Het huidige stadsdeel is een voor Romeinse begrippen hypermodern stadskwartier, maar oorspronkelijk was hier slechts een enorme grasvlakte te zien, een koeienweide die zich vanaf de linkeroever van de Tiber tot aan de kilometers verder gelegen heuvel *Monte Mario* uitstreckte.

De wijk verwierf zich in later tijd een krijgszuchtig verleden en gedurende achtereenvolgende eeuwen waren hier de meest uiteenlopende kampementen gelegerd. Het militaire karakter van *Prati* blijkt vooral als je tijdens een wandelingetje nauwkeurig de plattegrond in het oog houdt. Die is volgens de strenge rechte

lijnen van een schaakbordpatroon opgezet, in overeenstemming met het geometrische grondplan van een antiek Romeins legerkamp.

Afgezien van de voortdurende militaire bezettingen bleef de vlakte zelf, de vele weidegronden en de prachtig aangelegde wijngaarden daargelaten, tot zeker omstreeks de overgang naar de negentiende eeuw praktisch onontgonnen, maar vanwege de explosieve bevolkingstoename op de rechteroever van de Tiber gaf het gemeentebestuur rond het jaar 1800 eindelijk opdracht tot de aanleg van talrijke tuinen en meerdere parken op de linkeroever van de Tiber.

Dankzij de toenemende aanwezigheid van de vele schaduwrijke wandelpaden veranderde het gebied vanaf de vroege negentiende eeuw al snel in een druk bezocht recreatiegebied. Hier brachten de inwoners van Rome hun vrije zondagmiddagen keuvelend en kuierend in een romantisch bucolische omgeving door.

Zolang echter brugverbindingen tussen de beide oevers van de Tiber ontbraken, bleven de Romeinen aangewezen op de wankel veerdienst die ettelijke malen per dag vanaf de rechteroever uit de *Porto di Ripetta* afvoer. Vanuit deze sinds lang verdwenen aanlegplaats die op enkele honderden meters van de Engelenburcht gelegen was, zette het pontje dat dermate instabiel was dat de Romeinen het ominus 'bootje van Charoon' noemden, elk weekeinde steeds opnieuw koers naar de overkant, met aan boord tientallen dagjesmensen.

'Met Charoon zelf aan het roer,' lachten de Romeinen spottend.

Met die uitspraak doelden zij op de beruchte veerman Toto Bigi die vanwege de enorme grofheid waarmee hij zijn passagiers bejegende, in de volksmond de bijnaam 'Grote Muil' had gekregen. Menig reiziger stopte Toto tijdens de overvaart stiekem een extra muntje toe om onheil af te weren.

Intussen hadden in diezelfde periode particuliere speculanten ongemerkt alle parken en wijngaarden in het gebied opgekocht. Zij wilden het terrein geschikt maken voor bewoning en omdat de

bevolking op de rechteroever van de Tiber alsmaar toenam en men vanwege het brandgevaar in de oude wijken en de hoge luchtvochtigheid verdere problemen voor de volksgezondheid wilde voorkomen, gaf de gemeente in 1873 eindelijk toestemming voor de aanleg van een nieuwe wijk op de linkeroever.

Al in het daaropvolgende jaar bouwde een Belgisch bedrijf een brug over de Tiber, '*Ponte di Ripetta*' geheten. Deze brug betekende het einde van de geïsoleerde positie van de nieuw te bouwen wijk, maar het feit dat de Belgen een exorbitant hoge tol voor de oversteek hieven, vertraagde de instroom van bewoners in de nieuwe wijk aanzienlijk.

Aan deze misstand maakte de gemeente die zich intussen tegen betaling van 150.000 lire de gelukkige eigenaar van de brug mocht noemen, in het jaar 1884 een einde en al in de vroege jaren '90 van die eeuw kreeg de wijk zijn definitieve uiterlijk, waarbij de antigodsdienstige architecten ervoor zorgden dat de Sint Pieter en Vaticaanstad voorgoed uit het zicht verdwenen.

Iets meer dan een maand voordat ik in Rome arriveer, laten we zeggen, vlak na het avondeten, rond half tien, surft Benjamin opnieuw gretig naar de site met de naam *Venerabilis* - wat 'eerbiedwaardig' of ook 'aanbiddelijk' betekent - en ja hoor, zijn nieuwe vriend Achilleo heeft alweer ingelogd.

'Ik had toevallig tijd, dus dacht ik, ik ga even online,' typt Achilleo. 'Denk nu niet dat ik op jou zat te wachten.'

Benjamin hoopt dat Achilleo liegt. Natuurlijk liegt hij. Nogal doorzichtig.

'Ik heb grote donkerbruine, bijna zwarte ogen,' schrijft Benjamin. Beide mannen wisselen opgewonden heel wat fysieke bijzonderheden uit, maar tegen elven houdt Benjamin het tot Achilleo's ongenoegen voor gezien. Hij heeft de volgende ochtend in alle vroegte een belangrijke werkafspraak op de universiteit.

'Misschien denkt Achilleo nu wel dat ik van hem af wil.'

Benjamin ligt onrustig te woelen in zijn bed. Hij kan de slaap niet vatten.

Hij staat voor dag en dauw op en nog voordat hij zich heeft aangekleed, is de karmeliet alweer online en terwijl hij eigenlijk niet verwacht, maar wel hoopt Achilleo op dit uur aan te zullen treffen, blijkt die nog steeds online.

‘Ik hoopte al dat je weer in zou loggen.’

‘Ben jij heel de nacht wakker gebleven?’

‘Ben je mal. Mijn iPad ligt op het nachtkastje. En jij? Lig jij nog in bed? Wat heb je aan?’

Van de internetseks die Achilleo zo vroeg in de ochtend initieert, brengt Benjamin als gevolg van zijn onervarenheid niets terecht.

‘Het zal er ongetwijfeld wel bij horen,’ denkt hij, en ‘wie *a* zegt, moet ook *b* durven zeggen.’

Hij is niet van plan zich te laten kennen en lacherig en een beetje plichtmatig, want hij is nog niet in de stemming, wrijft hij op instigatie van Achilleo over zijn geslacht, maar Benjamin weigert pertinent om de webcam aan te zetten, hoezeer Achilleo ook aandringt, omdat hij van de zenuwen geen erectie krijgt. Het orgasme dat hij simuleert, is meteen een eerste leugentje om bestwil. Achilleo komt zonder dat hij het merkt, in zijn eentje klaar.

‘Het geeft niet,’ denkt broeder Benjamin gelukkig. ‘Hier zit toekomst in. De rest komt later wel.’

Dit ‘later’ laat echter lang op zich wachten, ‘want,’ zegt Achilleo, ‘ik heb het veel te druk. Ik kan het er niet bij hebben nu.’

De twee spreken af elkaar binnenkort in de universiteitsbibliotheek te ontmoeten. In de tussentijd hebben ze alleen via internet contact.

Die eerste ontmoeting tussen Benjamin en Achilleo moet hebben plaatsgevonden één dag voordat ik in Rome arriveer.

Dat heb ik achteraf berekend.

Het is die dag vijf voor elf in de ochtend. Benjamin zit in de bibliotheek van de *Pontificia Università Gregoriana*, de belangrijkste pauselijke universiteit, te wachten. Hij bladert door het dikke in het Engels vertaalde studieboek met de titel *Inleiding in de oudchristelijke kunst* van de Nederlandse classicus Frits van der Meer. Hoewel hij de afbeeldingen van de oudchristelijke mozaïeken gewoonlijk prachtig vindt, staat zijn hoofd er nu niet naar. Achilleo met wie hij hier heeft afgesproken, kan elk moment in levende lijve voor hem staan.

Klokslag elf uur wandelt Marc-Antoine Martin de leeszaal binnen.
'Wat doe jij hier?'

Benjamin bloost tot achter zijn oren. Het zweet breekt hem uit. Het spat bijna van zijn gezicht, zo voelt hij zich in verlegenheid gebracht, want Marc-Antoine legt triomfantelijk zijn Franstalige uitgave van de *Inleiding in de oudchristelijke kunst* bovenop Benjamins exemplaar. Hij heeft hem uit de huisbibliotheek meegebracht.

Hij lacht betekenisvol.

Aan de bloes op zijn wangen te zien is misschien ook Marc-Antoine van zijn stuk gebracht, maar dat laat hij Benjamin niet merken.

'Wel heb ik ooit! Wie had dat gedacht. Onze eigen karmelitaanse New Yorker. De lieveling van *Sant'Alberto*,' fluistert de broeder vals.

Vierentwintig uur nadien kom ik in Rome aan.

De taxichauffeur is beslist een stuk jonger dan ikzelf.

'Ben je hier voor vakantie?'

'Voor studie.'

'Wat studeer je?'

'Ik ben theoloog.'

'Daar hebben we er hier genoeg van.'

'Ik ben jarig,' wil ik nog zeggen, maar ik doe er het zwijgen toe.

De rit van *Stazione Termini* naar de *Via Sforza Pallavicini* in Prati duurt niet lang.

De taxi scheurt met een enorme snelheid de *Ponte Vittorio Immanuele II* over. Op de andere oever van de Tiber zie ik in een flits de reusachtige voorgevel van de Sint Pieter aan mijn linkerhand voorbij schieten. We zijn het kruispunt alweer over en duiken nu onder de vluchtweg door, die van het Vaticaan naar de Engelenburcht loopt. Even verderop springt het stoplicht bijtijds op groen. De *LUMSA*, een van de vele particuliere katholieke universiteiten van Rome, heeft sinds kort op deze plek een dependance die alleen toegankelijk is voor vrouwelijke studenten. Eerder waren hier een pizzeria en een bioscoop gevestigd. Vooral de bioscoop was een doorn in het oog van het Vaticaan, vanwege de pornografische films die men er vertoonde.

Voordat ik het weet, staat de taxi voor een enorme eikenhouten deur geparkeerd.

Ongeveer twintig meter verderop zie ik de ingang van een kerkje. Het is aan weerszijden door grote gebouwen ingesloten. Aan mijn kant liggen de drie verdiepingen van wat het Karmelklooster moet zijn. Het huizenblok aan de andere kant is niet minder hoog.

In de kleine geveldriehoek boven de ingang van het kerkje lees ik in hoofdletters gegraveerd de aan de moeder van Jezus gewijde tekst *MOEDER MARIA, SIERAAD VAN DE KARMEL*.

Ik ben op het juiste adres aangekomen en als de deur open zwaait, verschijnt een fragiele oude man met een verlegen, toeschietelijke glimlach op het gezicht. Zijn ogen zijn blauw als de mijne.

‘Ja?’

Ik stel mezelf voor.

De broeder danst onwennig voor me uit. Hij beweegt sierlijk. Ik vermoed dat hij in een vorig leven ballerino is geweest.

We gaan een donkere lift in. Die is voor twee mannen en een grote koffer te klein. In de benauwde ruimte is het pijnlijk stil.

De broeder opent een van de vele houten deuren in een verder lege gang, gaat me voor, de kamer in, loopt onmiddellijk

achterwaarts de kamer weer uit en kijkt me pas weer aan, als hij zich al op de gang bevindt. Onhandig steekt hij een hand op.

‘Over een kwartiertje gaan we eten.’

Even later zit ik op een smal eenpersoonsbed in een kloostercel op de derde verdieping. De kamer heeft een metershoog kruisgewelf als plafond en is volledig kaal, afgezien van het houten crucifix aan de muur. Het is er koud.

Een gong galmt door de gangen.

Ik vermoed dat dit het sein is om naar beneden te gaan. In de refter zullen de zusters van *Eau Vive* het middagmaal opdienen.

Albert Dekker heeft me voor vertrek verteld dat deze vrouwen die uit alle werelddelen afkomstig zijn, in hun onderhoud voorzien door de exploitatie van meerdere restaurants in verschillende wereldsteden. In ruil voor wat hand- en spandiensten en zolang ze hier in Rome nog geen woonruimte hebben gevonden, logeren zij tijdelijk hier. De naam betekent ‘Levengevend Water’. Dat is wat deze vrouwen voor de wereld willen zijn.

Een etmaal eerder speelt zich de volgende scène af.

‘Wat een ongelooflijk toeval,’ hakkelt Benjamin.

Om geen aanstoot te geven hebben de twee mannen zich verdekt opgesteld tussen de rijen boekenkasten. Benjamin staart Marc-Antoine alias Achilleo ongelovig aan.

Benjamin stottert van verlegenheid. Het liefst wil de broeder in de aardbodem verdwijnen. Tegelijkertijd is hij opgetogen over het feit dat juist Marc-Antoine Martin, de getalenteerde Marc-Antoine uit zijn eigen community nog wel, de jongste hoogleraar kerkrecht ooit, hier in de bibliotheek voor zijn neus staat. Dat registreert hij ergens diep in zijn onderbuik, zodra de ergste schaamte overwonnen is. Benjamin denkt terug aan hun laatste chatsessie. Hij glimlacht inwendig.

Dat zij beiden onder een dak in hetzelfde klooster wonen lijkt misschien een gunstige speling van het lot, ‘in werkelijkheid

betekent het,' bedenkt Benjamin vliegensvlug, 'dat noch ik, noch Marc-Antoine een plek hebben waar we de ander ongezien kunnen ontvangen.'

Marc-Antoine stelt hem echter op dit punt gerust en nog diezelfde avond staat de broeder die voor niets en niemand bang lijkt te zijn, onaangekondigd voor Benjamins neus in diens kloostercel. De studerende Benjamin worstelt al heel de dag met zijn concentratie.

Ze drinken van de likeur die Marc-Antoine heeft meegenomen. Al gauw komen de tongen los.

'Niet te luid. Straks horen de anderen ons.'

Dan gaat Marc-Antoine terug naar zijn cel.

Onrust overvalt Benjamin als de Canadees is verdwenen. Dat is voor hem een nieuw gevoel waaraan hij geen weerstand kan bieden en enkele uren later al, nog voor het ochtendgebed, staat hij voor de deur van Marc-Antoine.

Sterke koffie wordt gezet. Opnieuw zijn er verhalen. Marc-Antoine die, bovengemiddeld getalenteerd, op zijn vijftiende al vanuit Montreal in *Sant'Alberto* is gearriveerd, vertelt over een bekend Italiaans acteur.

'Mijn laatste,' zegt hij, 'grote liefde,' en: 'De vriendschap is nog niet zo lang geleden beëindigd,' maar Benjamin die er nerveus van wordt, gelooft van het hele verhaal geen barst.

Om zijn woorden te bewijzen haalt Marc-Antoine een gesigneerd affiche tevoorschijn met daarop een beroemd Italiaans gezicht dat zelfs Benjamin herkent, hoewel hij pas enkele maanden in Italië woont. Ook laat hij een brief zien van zijn bekende minnaar, die Benjamin in kopie mag lezen, maar pas nadat Marc-Antoine hem eerst heeft gecensureerd. Benjamin schrikt van zoveel zwarte strepen. Hij zegt niets. Zo pril is de liefde nog.

Die middag treffen ze elkaar opnieuw 'toevallig' tijdens de lunch.

Ze fluisteren en lachen. Marc-Antoine hoest en proest. Hij weet van geen ophouden.

'Ik ben vreselijk verkouden.'

De broeder giechelt aan één stuk door.
Hun tafelgenoten kijken afkeurend.
Benjamin verbergt zijn bezorgdheid. Het liefst zou hij Marc-Antoine omhelzen. De medebroeders mogen echter niet weten dat zij tweeën intiem bevriend zijn.
Als de nieuweling binnenkomt, kijken beide broeders op.
Marc-Antoine heeft een verraste blik in de ogen.

De nieuweling ben ik.

Beneden bij de deur van de refter aarzel ik. Kan ik de deur openen? Mag ik op eigen houtje naar binnen gaan? Moet ik me aan iedereen voorstellen? Maak ik mezelf dan niet belachelijk? Zal ik alleen de prior begroeten? Waaraan herken ik de prior?

In de gang achter me klinkt een klossend kabaal op het harde marmer. Een kleine man, hij is een jaar of zeventig, schat ik, komt aansloffen. Hij draagt het hoofd schuin in de lucht en heeft een vragende blik, alsof hij op die manier een geluid dat verder niemand hoort, beter op kan vangen. Hij lijkt een oud vogeltje.

'Buongiorno.'

Ik zie een vriendelijke grijns op het bleke gezicht.

'*Buongiorno*,' antwoord ik bedeesd.

Nog steeds die grijns. Als vanzelfsprekend steekt de oude broeder zijn arm door de mijne. Hij troont me mee de refter in en houdt me stevig in zijn greep. Ik kan nergens heen. Een mooie trofee. Voordat ik het weet sta ik aan één van de zes tafels die samen hooguit een kwart van de hele ruimte in beslag nemen.

De rest van de refter is leeg. De eetzaal heeft kale hoge muren die zijn gecombineerd met alweer diezelfde witmarmeren vloer. Er heerst de kilte van een slagerij. Rond elke tafel staan zes stoelen. Van slechts twee tafels zijn alle stoelen bezet, drie tafels zijn ongedekt. Ik veronderstel dat bijna alle studenten op dit uur college volgen. Zij lunchen buitenshuis. Wij tweeën staan aan de resterende tafel die gedekt is. Verder is aan onze tafel niemand aangeschoven.

Alle mannen staan achter hun stoel en wachten. Er heerst stilte, op wat onderdrukt gefluister na. Elke keel die geschraapt wordt, eechoot door de zaal. Een van de broeders, die voortdurend hoest, werpt steelse blikken mijn kant op.

‘Dat moet Marc-Antoine Martin zijn,’ gok ik. Volgens Albert Dekker is Marc-Antoine met zijn achtendertig jaren de jongste van de wetenschappelijke staf. De jongere broeder die naast hem staat en met wie hij alsmaar fluistert, is vast een van de studenten hier. Die twee zijn goed met elkaar bevriend. Dat zie je zo, want ze lachen onophoudelijk met elkaar.

Een lange monnik - hij zal rond de zestig zijn - stapt als laatste de refter binnen.

‘Is dat de prior?’

De woorden stikken in mijn keel. Ik weet niet in welke taal ik de vraag moet formuleren. De nieuwkomer kijkt een ogenblik zoekend om zich heen, geeft een blijk van herkenning en knikt dan goedkeurend in de richting van onze tafel. Hij voegt zich met grote passen bij ons.

‘Hé Tonnis, wat heb jij gevangen?’

Hij kijkt me vanaf de overkant van de tafel lachend aan, steekt een hand naar me uit.

‘Jij moet de nieuweling zijn. Nederlander toch?’

Opgelucht haal ik adem. Voor mijn vertrek ben ik al ingelicht over de beide Nederlanders die sinds jaar en dag in het klooster wonen: Tonnis en Louwe, ofwel broeder Tonnis en broeder Louwe.

‘Louwe,’ zegt Albert Dekker, ‘is een Fries. Hij zal nu drieënzestig zijn. Hij is de bibliothecaris van de Orde. Tonnis is zijn beste vriend. Beide broeders zijn trots op hun lekennaam die hun afkomst verradt, maar die in Rome geen mens kan uitspreken. Zij echter weigeren om er, heel jaren zestig en Nederlands, afstand van te doen. Tonnis die slechts vijf jaar ouder is dan Louwe, maar veel ouder lijkt, is een gewaardeerd wetenschapper binnen de Orde, of beter, was, want jammer genoeg is Tonnis’ brein door de

drank aangetast. Tonnis draagt ijzeren steunzolen onder zijn schoenen bij wijze van contragewicht. Hierdoor is hij beter in staat om het evenwicht te bewaren. Hij maakt een hoop kabaal, als hij zich door de kloostergangen verplaatst.'

Tonnis is in opperbeste stemming.

'Komt een Nederlander bij de kaasboer. Hij wil een pond Leerdammer kopen. De kaasboer weegt een pond van de beste Leerdammer af, wikkelt er een stuk papier omheen en rekent af.

"Dat is vijf euro, alstublieft."

"Wat?! Vijf euro?! Vijf euro?! Daar kunnen wel een paar euro af! Je denkt toch niet dat ik lucht betaal!", roept de klant. Hij loopt kwaad weg. De kaas laat hij liggen.'

Tonnis blijft er zowat in. Louwe kijkt me verontschuldigend aan. Hij glimlacht. In de zenuwen is de clou mij ontgaan. Dat is overduidelijk, want Tonnis laat de uitleg meteen volgen.

'Het is gatenkaas! Gatenkaas! Die gierige Nederlander denkt dat hij de gaten in de kaas moet betalen! Hartstikke stom natuurlijk. De gaten in een kaas wegen immers niets!', roept Tonnis. Hij giert het uit.

Uit zijn mond verspreidt zich een gesuikerde geur. Ik ruik de alcohol, bedorven voedsel en rottend tandvlees.

Tonnis lacht een grote donkerbruine lach.

Marc-Antoine is ziekelijk jaloers. Dat moet na een week of twee al zijn gebleken.

'Stefano,' beweert Marc-Antoine, 'is verliefd op jou.'

Dat Marc-Antoine jaloers is op Stefano, een slungelige jongeman uit de buurt, die Benjamin en Marc-Antoine tijdens hun wandelingen wel eens aanspreekt, vindt Benjamin lachwekkend.

'Stefano is een mooie man. Dat zie ik ook. Hij lijkt me bovendien aardig, maar we hebben geen enkel raakvlak. Hij was beroepsmilitair.'

Marc-Antoine probeert Benjamin met zijn gevoelens te chanteren.

‘Ik houd van jou. Als jij van mij zou houden, zou je niet met Stefano om kunnen gaan.’

‘We zijn geen kinderen meer,’ provoceert Benjamin zijn medebroeder kwaad. ‘Zelfs al zou Stefano meer van mij willen. Wat mij betreft is er niets aan de hand.’

Dat beweert Benjamin. Marc-Antoine denkt er anders over.

‘Ik heb geen keus,’ klaagt hij. ‘Ik moet je wel vertrouwen, ‘want dat je elkaar in een relatie vertrouwt is de enige manier.’

‘Maak niet zoveel kabaal,’ zegt Benjamin geërgerd, omdat Marc-Antoine jammert en zich huilend aan hem vastklampt. Benjamin is geschokt, nu hij aan den lijve ervaart wat de liefde met een mens kan doen.

‘Straks horen de broeders ons nog. Wat haal jij je in het hoofd?’

Marc-Antoine verbiedt de jongere monnik voor de zekerheid om Stefano in zijn afwezigheid te zien. Benjamin haalt de schouders op en duwt Marc-Antoine van zich af. Hij verbaast zich over het misbaar en de onzekerheid van zo’n slimme man.

Het klooster is gebouwd in de vorm van een rechthoek waaraan één lange zijde ontbreekt. Vanuit de drukke straat lijkt het gebouw in zichzelf besloten.

De lange vleugel van het klooster loopt parallel aan de *Via Alberico II*. De korte voorgevel verheft zich boven de *Via Sforza Pallavicini*.

In de voorgevel bevindt zich de monumentale eikenhouten ingang. Hier moet bij binnenkomst elke bezoeker aan de portiersloge voorbij. Dat lukt bijna nooit ongemerkt, want de nieuwsgierige Tiberio zwaait op deze plek de scepter.

Iets voorbij de ingang ligt de huiskapel die veel lager is dan de rest van het klooster. Hij is pas later gebouwd. De aannemer heeft de kapel in rap tempo binnen drie jaren opgeleverd.

Aan de voorgevel beantwoordt aan de achterzijde de tweede korte vleugel. In deze vleugel bevinden zich de personeelsingangen, de toegang tot de wasruimte, tot de keuken en de refter. Al deze ruimtes bevinden zich op de benedenverdieping.

Aan deze kant grenst het gebouw aan wat nog over is van de ooit prachtige kloostertuin die sinds enkele jaren dienst doet als parkeerterrein voor enkele betalende omwonenden en de hotelgasten. De tuin wordt omringd door een oude, meters hoge stenen muur.

Hier, aan de achterzijde van het klooster, is sinds enkele jaren de *Domus Carmelitana*, wat 'Karmelitaans Huis' betekent, gevestigd. Dit is een viersterrenhotel dat zich voornamelijk op pelgrims richt en waarvan het voltallige personeel uit leken bestaat, die onder toezicht staan van de hoogste instantie van de *Orde van de Karmel*, de *Curia Generalizza*.

De *Domus Carmelitana*, hoewel op papier een lucratief idee, is al binnen enkele jaren een op hol geslagen kolos gebleken, want in de wereld van de toeristenindustrie prevaleren andere, praktischer belangen boven het religieuze leven.

'Er moet voor het personeel brood op de plank komen en wie is daar nou eigenlijk verantwoordelijk voor?'

En zo slaagt de *Domus Carmelitana* er bij monde van haar weinig voorname manager in om zonder veel weerstand zich steeds verder een weg het gebouw in te vreten. Stukje bij beetje neemt het hotel bezit van wat nog rest van het klooster, tot groot ongenoegen en angst van de residerende broeders. Zij raken niet alleen steeds minder in getal, maar ook steeds meer op leeftijd.

Stel je de stress eens voor als Marc-Antoine en Benjamin voor het eerst samen de nacht willen doorbrengen.

Marc-Antoine heeft in de supermarkt om de hoek een tweepersoons luchtbed moeten kopen, want in geen enkele kloostercel vind je meer dan één bed. Dat spreekt voor zich. Het bed waarin ik slaap, is zelfs voor mij alleen erg smal en de bedden hier zijn bovendien van waaihout gemaakt. Als een broeder zich 's nachts in zijn slaap omdraait, hoor je dat op de gang. Dat Marc-Antoine en Benjamin ongemerkt een bed van de ene naar de andere cel kunnen slepen is sowieso ondenkbaar.

De twee mannen hebben daarom alles tot in detail zorgvuldig gepland. Waarschijnlijk hebben ze onder hilarisch gelach het luchtbed opgeblazen. Een vreemd schouwspel moet dat zijn geweest, die twee pompende monniken in hun pij.

Het feest gaat jammer genoeg niet door. Marc-Antoine voelt zich bij nader inzien toch niet opgewassen tegen de situatie.

Hij zal wel een smoes hebben verzonnen.

‘Niet om jou, maar om Stefano,’ zegt hij deemoedig. Benjamin begrijpt het niet. Hij weet zich bestraft voor een misstap die hij niet heeft begaan.

Ik vermoed dat hun relatie vanaf het begin niet levensvatbaar was.

Mijn besluit om naar Rome af te reizen betekent het einde van de vriendschap met Niels.

Wij deelden al jaren lief en leed met elkaar en ook al was niet altijd alles koek en ei, deze afloop heb ik niet voorzien.

Volgens Niels is het mijn eigen schuld.

‘Moet je maar niet bij de karmelieten in Rome gaan wonen.’

Van mijn verblijf in het klooster koester ik daarom hoge verwachtingen.

Niet dat ik werkelijk geloof dat God in hoogsteigen persoon me achter de kloosterpoort op staat te wachten, maar op minder dan dat hoop ik eerlijk gezegd niet, want dat ik God op enigerlei wijze in het klooster zal vinden, daarvan ben ik rotsvast overtuigd.

Al gauw echter blijkt de realiteit weerbarstiger dan verwacht. De stilte en de eenzaamheid van de kloostercel spelen me parten. Ik worstel met mijzelf en mijn nieuwe omgeving en ik kom tot de pijnlijke conclusie dat ik domweg de ene wereld voor een andere heb ingewisseld. Ik ervaar weinig verschil tussen binnen en buiten, en dat God hier in het klooster even onbereikbaar is als daarbuiten, is me al snel duidelijk. Diep in mijn hart ben ik verontwaardigd en in Hem teleurgesteld, nu ik eindelijk de stap heb genomen en mijn schepen achter me heb verbrand.

'Ik heb het ultieme offer gebracht. Omwille van Jou ben ik mijn vriend kwijtgeraakt en met achterlating van alles ben ik deze woestenij ingetrokken,' geef ik mezelf een geestelijke schouderklop. 'Daar mag Jij best iets tegenover stellen.'

Ik vind dat ik daar recht op heb, maar van Gods wege blijft een beloning uit, want Hij laat zich én niet chanteren én nooit en te nimmer aan me zien, niet op de kloostergangen, niet in mijn cel en zelfs niet in de kloosterkapel. Ook in de gezichten van de broeders karmelieten zie ik Gods aangezicht nooit.

De stem in mijn innerlijk krijst van plezier en lacht me - zo ervaar ik dat - recht in het gezicht uit. Wat heb ik mij vergist. God is hier niet meer dan elders.

Voor het eerst in mijn leven ben ik op mezelf teruggeworpen, meer dan ik ooit had vermoed, nu in de grijze kloostercel het leven van alle franje is ontdaan. Dagenlang spreek ik niemand. Zelfs de Nederlanders zoeken geen toenadering. Ik zie de beide broeders alleen op de dinsdagavonden. Dan brengen wij in Louwe's cel een paar uurtjes met elkaar door.

Ik raak gedeprimeerd en meer en meer mijd ik het contact met de broeders.

Vele lege uren resten mij. Als ik ze niet aan studie wijd - maar dat heeft zo zijn grenzen, merk ik al gauw -, breng ik ze eenzaam door tussen de kale muren van mijn cel en voordat ik het weet kom ik in een spirituele crisis terecht.

Ik twijfel aan alles en iedereen, en vooral aan het bestaan van God en ik rook als een ketter, twee pakjes sigaretten per dag. Mijn cel staat constant blauw van de rook. Al mijn kleren stinken en ik masturbeer vaker dan me lief is, uit verveling en lamlendigheid, maar vooral om me kortstondig beter te voelen, of beter, om überhaupt nog iets te voelen. Het grootste deel van mijn tijd breng ik in een halfslaap door.

Dit pijnlijke proces neemt weken, zo niet een hele maand in beslag. Kilo's val ik af. Vaak vervloek ik God. Soms roep ik Hem wanhopig aan. Mijn cel verlaat ik amper, om iets te eten, ja dat nog

wel, maar de gebedstijden in de kapel onderhoud ik niet langer, want daar valt voor mij niets te halen. Ik verkeer in een geestelijke leegte.

De eenzaamheid moet duidelijk van mijn gezicht af te lezen zijn, maar geen van de broeders doet een poging om zich in mij te verdiepen. Niemand betreft me bij het kloosterleven, totdat ik op een nacht, als ik nat bezweet wakker schrik, tot inzicht kom.

‘Wat een onzin allemaal. Waarom maak ik me zo druk? God heeft mij gevonden. Hij zal me niet laten vallen.’

Vanaf dat moment voel ik me vrij.

Ik aanvaard voorlopig de eenzaamheid die ik mezelf heb aangedaan, en berust in de gedachte dat ik God hier binnen de kloostermuren niet zal vinden. Net zo min als daarbuiten.

De volgende dag, als de broeders aan tafel gaan, neem ik opzettelijk plaats naast Marc-Antoine. Hij is immers de jongste en lijkt van alle broeders nog het meest levendig en uit de vele steelse blikken af te leiden, is hij ook in mij geïnteresseerd. Zodra ik naast hem zit, vraag ik plompverloren:

‘Wil jij me Italiaans leren?’

Dit is het begin van onze vriendschap.

Mijn Italiaans gaat met sprongen vooruit, want Marc-Antoine staat erop mij enkele uren per dag in zijn cel te onderwijzen.

Buiten de lessen Italiaans hebben we zo min mogelijk contact. Om geen argwaan te wekken, want ‘vertrouwen kun je hier niemand,’ beweert Marc-Antoine die het grootste deel van zijn leven binnen deze muren heeft doorgebracht en die er een duivels genoeg in lijkt te scheppen om bij al zijn medebroeders de vinger op de zere plek te leggen.

‘Ieder van ons heeft zo zijn geheimpjes,’ zegt hij monter en binnen enkele weken laat de broeder mij denken dat ik volledig op de hoogte ben van het reilen en zeilen binnen de kloostermuren.

Op die manier claimt Marc-Antoine mij voor zichzelf, want ik verlies alle vertrouwen in de broeders karmelieten en eenmaal

van de anderen geïsoleerd, ben ik als was in de handen van de sluwe monnik.

Al snel gaan wij binnen en buiten het klooster onze eigen gang.

Hoofdstuk II

In de periode dat bouwers de wijk *Prati* uit de grond stampten kreeg de *Orde van de Karmel* toestemming van de gemeente om een klooster in de nieuwe wijk neer te zetten en wel op het kruispunt tussen de *Via Alberico II* en de *Via Sforza Pallavicini*.

Op 20 juli 1899 legde kardinaal Vincenzo Vannutelli de eerste steen tijdens een feestelijke bijeenkomst waarbij niet alleen de Prior Generaal van de Orde, vergezeld door nagenoeg de hele *Curia Generalizia* - gekleed in de sierlijke witte karmelietenmantel -, maar ook enkele Romeinse notabelen aanwezig waren. De kardinaal was op dat moment beschermheer van de Orde.

Al in het jaar 1901 waren de twee eerste verdiepingen gereed, maar al gauw bleek het klooster te klein voor de grote toeloop van novicen en in het jaar 1923 heeft men daarom de huidige derde verdieping toegevoegd, waar ik gehuisvest ben.

De drie vleugels van het klooster omhelzen aan de binnenzijde van het gebouw een kleine geasfalteerde binnenplaats waar metershoge hekken die begroeid zijn met een dikke laag klimop, de vierde, open zijde afschermen. Dit is het enige plekje in de buitenlucht waar de broeders bij mooi weer na de maaltijd kunnen ontspannen, onzichtbaar voor de overburen, wandelend en de laatste nieuwtjes van de Orde uitwisselend, of een sigaretje rokend, voordat ze siësta houden.

Zoals wel vaker maken Benjamin en Marc-Antoine een ommetje door de buurt. Marc-Antoine wil Benjamin per se begeleiden.

‘Om je in de gaten te houden.’

Marc-Antoine laat er geen twijfel over bestaan.

Benjamin lacht de broeder uit om zijn jaloerse gedrag, ook al weet hij inmiddels uit ervaring dat dat de sfeer niet ten goede komt, maar de wandeling naar het Sint Pietersplein verloopt nog slechter dan verwacht, want ze zijn de hoek nog niet om, of

Stefano wandelt hun tegemoet. Er verschijnt een brede grijns op zijn gezicht.

'Mag ik een eindje met jullie oplopen?'

Met opzet omhelst Benjamin Stefano enthousiast.

Marc-Antoine sist opzij.

'Heb jij soms met hem afgesproken?'

Benjamin maakt een afwerend gebaar.

'Hou er toch over op.'

Benjamin is kwaad. Hij blijft de hele wandeling opzettelijk geanimeerd met Stefano in gesprek en negeert Marc-Antoine die af en toe een duit in het zakje wil doen, en bij thuiskomst in het klooster, in de privacy van Marc-Antoine's cel, krijgt Benjamin de wind van voren.

'Hoe kun je zo onbeleefd en ongevoelig zijn?', klaagt de broeder.

'Waar heb ik dat aan verdiend?'

Uit onmacht slaat hij Benjamin in het gezicht.

Het is voor een buitenstaander misschien nauwelijks te bevatten dat de wandeling van de beide broeders werkelijk zo zal zijn verlopen, maar in een gesloten gemeenschap als een klooster lopen de emoties soms hoog op, want het hele systeem is op onderdrukking gebaseerd en zelfs het kleinste voorval kan een broeder doen ontploffen.

Beide mannen hebben natuurlijk geen idee hoe vorm te geven aan hun liefde. Binnen de dikke muren is zoiets onbespreekbaar en ruimte voor experiment is er niet.

Minder dan een uur na deze uitbarsting rijden Marc-Antoine en ik over de linkeroever van de Tiber aan de verlichte ramen van het ziekenhuis op het Tiber-eiland voorbij. De broeder staart zwijgend voor zich uit en neemt meteen na de *Ponte Rotto* de eerste afslag over de rivier.

Dit is niet onze eerste gezamenlijke expeditie door nachtelijk Rome.

Aanvankelijk realiseerde ik me niet wat me overkwam in het gezelschap van de priester, maar al snel werd duidelijk dat Marc-Antoine tegen seks geen bezwaar heeft. De broeder heeft op dat gebied naar eigen zeggen al het een en ander op zijn kerfstok.

Tijdens de rit is Marc-Antoine ongebruikelijk gespannen en hoewel ik in de korte tijd dat ik hem nu ken, heb begrepen dat ik hem in zo'n geval met rust moet laten, barst de broeder na enkele minuten uit.

'Anonieme seks waar jij, hypocriete Nederlander, zogenaamd een broertje aan dood hebt, is Gods gave aan de homoseksuele man. Je mag Hem wel dankbaar wezen. Het is Zijn compensatie voor alles wat ons in de loop van de tijd is aangedaan.' Marc-Antoine draaft weer eens door. 'Al vroeg in de Westerse geschiedenis hebben vrouwen begrepen dat seks het enige doeltreffende chantagemiddel is in een mannenmaatschappij. Elke hetero is jaloers op ons.'

Uit het veld geslagen door Marc-Antoine's bombastische taalgebruik, volhard ik in mijn zwijgen. Ik kan nauwelijks geloven dat deze zelfde man drie academische graden heeft en hoge kerkelijke functies bekleedt.

Aan het einde van de brug slaat Marc-Antoine linksaf. We rijden nu op de rechter Tiber-oever, in tegengestelde richting.

De broeder is nog niet met mij klaar.

'Wist je dat in de vijfde eeuw voor Christus de Atheense vrouwen zich verenigden onder leiding van Lysistrata. Haar naam betekent 'de vrouw die het leger ontbindt'. Dat was pas een wijf met kloten! Lysistrata riep een seksstaking uit, omdat de Atheense mannen bleven weigeren om vrede met buurstaat Sparta te sluiten. Wat meen jij? Dat de vrouwen van Athene zich de seks met hun man hadden ontzegd, als zij zelf er plezier aan beleefden?'

Terwijl ik nadenk over een antwoord, barst hij alweer los.

'Dat was een retorische vraag.' Marc-Antoine kijkt me geringschattend aan. 'Daarom doen vrouwen hét helemaal niet of ze laten hun man er flink voor betalen.'